

Inleiding en overweging zesde zondag door het jaar c. 17 febr 2019

Geroepen zijn we door God , in de naam van de Vader , Zoon en heilige Geest.

Welkom U allen vanmorgen in deze viering, de zesde zondag door het jaar.

De grote stoere eikenbomen , van meer dan 100 jaar dicht achter ons huis in de Meijhorst , hebben iets mysterieus als je er naar kijkt. Nu in de winter staan ze daar met hun grote kale ,rijk vertakte takken en vormen ze een mooi strak siloewet tegen een helder blauwe hemel. Ze verzamelen nu met hun sterke diep verankerde wortels weer volop levenssappen om in het voorjaar weer te kunnen uitbotten en zich te tooien met nieuw fris groen blad. Juist omdat deze oude bomen zo stevig in de aarde geworteld staan , hoeven we in onze straat ook niet bang te zijn, dat ze niet bestand zijn en ontworteld raken door de soms ook harde herfststromen, die de bomen doet kraken.

Wat de natuur ons laat zien met haar stevig gewortelde bomen en oppervlakkig wortelende bomen kun je ook terug zien bij mensen zo laat de profeet Jeremia ons vandaag weten in de eerste lezing.

Er zijn mensen die enkel vertrouwen op zichzelf, hun zekerheid zoeken in uiterlijke dingen, in eigen kracht en rijkdom, het najagen van succes, in oppervlakkige contacten. Zij zijn niet diep geworteld en niet voldoende bestand bij tegenwind.

Er zijn ook mensen die stevig in het leven staan, mensen met voldoende geestelijke bagage , met een diep vertrouwen in God en in de mensen.

Religiositeit, geloof, geeft een bepaalde kijk op de werkelijkheid.

Prachtig als je kunt zijn als een boom , diep wortelend aan een stroom waar water stroomt , vol vrucht en blad dat niet zal verdorren . Dat horen we vandaag Jeremia zeggen.

Hoe geworteld staan wij in het leven ? Kennen wij ook tijden, waarin we in ons leven meer bouwen op buitenkant dingen, op wat er eigenlijk weinig toe doet, op geld en goed, op alles wat het oog streelt, met het gevaar dat we bouwen op los zand waardoor ons leven gemakkelijker ontworteld kan raken?

Wat voedt ons leven eigenlijk , waar halen wij onze levenssappen vandaan.?

We willen bij deze vragen stil staan, aan de hand van de beiden lezingen van vandaag .

Maken we het eerst stil in onszelf..... , bidden we om Gods aanwezigheid, hier dit uur in ons midden... En vragen we elkaar en God om vergeving voor ons tekortschieten .

Laat ons bidden..

God, schepper van hemel en aarde,

Wij komen bij U in het verlangen goed te leven;

zo te leven dat we goede vrucht dragen.

Daarbij vragen wij U:

Geef ons leven wortels voor een stevige verankering,

zodat we niet omvallen bij tegenwind.

Maak ons flexibel en sterk als de stam van een eik,

zodat we kunnen buigen in zwaar weer, maar niet barsten.

Laat uw Geest waaien en inspiratie geven,

zoals de wind ruist en beweging geeft aan de bladeren van de bomen .

Geef ons leven kleur,

zoals de verschillende kleuren in de natuur, door de zon beschenen.

geef ons inspiratie , zodat wij creatief kunnen zijn en nieuwe wegen zien.

En , God, geef ons water, dat leven geeft,

zodat wij kunnen groeien naar U toe. Amen.

Overweging zesde zondag door het jaar c 17 febr. 2019

“Vervloekt is hij die op mensen vertrouwt”.

Z ‘on krasse uitspraak waarmee Jeremia begint zouden wij in onze tijd niet graag meer voor onze rekening willen nemen. Sinds jaar en dag horen we toch dat vertrouwen stellen in mensen heel goed is, dat wantrouwen en angst niet werken? Vertrouwen geeft toch een gevoel van veiligheid . Het is juist een stevige basis om je leven op te bouwen .

Hoe komt Jeremia dan toch bij z ón uitspraak ? Waarom z ón wit-zwart denken, denken in scherpe tegenstellingen .

Jeremia maakt kennelijk daarvan graag gebruik van om ons iets duidelijk te maken. Hij plaats vervloeken tegenover zegenen. Vertrouwen stellen op mensen (alleen op je zelf), plaatst hij scherp tegenover vertrouwen stellen in de Heer.

Alsof hij ons zoiets wil zeggen ; er zijn twee manieren van leven. (twee levenshoudingen).

De eerste is de meest voor de hand liggende en die wij kunnen aanduiden met de mens die op eigen benen staat. Wij bedoelen dan daarmee te zeggen dat wij als de ideale mens beschouwen, degene die een ander niet nodig heeft.

De mens die alleen maar vertrouwt op eigen kracht, inzicht en rijkdom.

De mens die opgaat in de waan van de dag. De mens die voortdurend zelf het centrum van zijn eigen handelen en spreken en denken wil zijn.

We leven nu meer in wat we noemen ,een “ik” cultuur , waarbij het individu” het meest centraal is komen staan en waarbij het er vooral om gaat dat ik mezelf kan zijn, dat ik de vrijheid heb om mijn leven in te richten zoals ik wil.

Dat ik zoveel mogelijk authentiek kan zijn in mijn kleding, mijn meningen, in mijn seksualiteit.

De ander, de maatschappij, laat staan de overheid, mag mij daarbij niet iets opleggen wat niet strookt met wie ik ben. Ik wil liever mijn handen vrij houden, het liefst tijdelijke en vrijblijvende verbintenissen aangaan.

Mensen binden zich in het algemeen niet meer zo gauw. Als je ergens lid van wordt, als je een relatie aangaat, dan geeft dat alleen maar verplichtingen , je moet je aanpassen en je kan niet altijd zo doen als echt bij je hoort.

Ik las laatst ergens , ‘ het gevaar bestaat dat de moderne mens steeds meer zweeft van politieke partij naar politieke partij, van relatie naar relatie, we zweven tussen kerk, coach, spirituele beweging en filosofie, zonder zelf ergens in geworteld te zijn , b.v. in een traditie waar je bij hoort. In een gemeenschap.

Dit ik gerichte denken kent duidelijk ook zijn schaduwzijde. Mensen worden ziek, krijgen een burn-out, vallen uit. De meer klassieke deugden als trouw, naastenliefde, gematigdheid en rechtvaardigheid zijn minder centraal geworden . Het blijkt dat we bij tegenwind nauwelijks nog gemeenschappelijke grond onder de voeten hebben . We zijn - zo klinkt als een waarschuwing - de verbinding met elkaar, de samenhang in onze samenleving wat aan het kwijt raken waardoor mensen gemakkelijker ontworteld raken en nauwelijks nog tegenwind kunnen verdragen . We zullen anders met onszelf, met elkaar , de natuur en God moeten leren omgaan.

Jeremia waarschuwt ons hier al voor . Wee, de mens, die alleen maar op zichzelf vertrouwt en zijn zekerheid zoekt bij zichzelf, bij wat hemzelf van pas komt . Hij is als kale struik in de dorre vlakte, hij merkt de komst van de regen

niet op. Hij staat in een steenwoestijn, in een verzilt en verlaten land. Tegenover deze mens plaats Jeremia de mens die niet alleen maar op zichzelf vertrouwt en bouwt, maar vertrouwt op de Heer. De mens die leeft vanuit vertrouwen in God en in mensen. De mens die zijn medemens aankijkt van aangezicht tot aangezicht "Gezegend wiens toeverlaat de Heer is ,zegt Jeremia Hij is als een boom geplant aan water, zijn wortels heeft hij tot in het water".

Wat is onze bron, hoe diep is ons leven geworteld? Wat betekent dat concreet : "leven vanuit vertrouwen in de Heer`? Het zijn vragen die wij onszelf voortdurend mogen stellen.

We gaan daarvoor kort na het evangelie over de zaligsprekingen zoals Lukas dat heeft opgetekend . Ook Lukas maakt van zón tegenstelling zoals Jeremia in zijn evangelie gebruik . Zijn zaligsprekingen worden onmiddellijk gevolgd door hun omkering in het wee U.

Jezus wordt door Lukas getekend als de mens bij uitstek, 'de om mensen bewogene ', met name voor de armen en meest kwetsbaren.

Gods zegen rust op wie naar deze armen omkijkt, hen tegemoet komt.

Gods vloek op wie op hen neerzien of zelfs niet naar hen omkijken.

De rijken en aanzienlijken worden hier niet veroordeeld omdat ze rijk en aanzienlijk zijn, en de machthebbers worden niet veroordeeld omdat ze macht hebben , maar omdat ze hun rijkdom niet delen, en hun macht gebruiken tot eigen aanzien. Daarop rust doem en vervloeking. Het verhaal van Lukas over de rijke vrek en de arme man Lazarus is van gelijke strekking.

Trouw aan een God, die liefde is en die zin geeft aan ons leven betekent dan ook, dat wij hier in de vlakte zoals Lukas zegt, hier in ons dagelijks leven de liefde moeten leven en ook daar moeten zijn waar de armen en de meest kwetsbaren zijn. Alleen wie de liefde in het hier en nu gestalte geeft, mag zich een trouwe bondgenoot van God noemen.

Zo worden menselijke verbindingen in de vlakte , onderlinge verbindingen in ons dagelijks bestaan, in het perspectief van de verbinding met God geplaatst Elders zegt Jezus in het evangelie ook : Je kunt mijn woorden van leven aanhoren en doen, je kunt ze ook aanhoren en niet doen. Alleen wie mijn woorden aanhoort en ook doet, bouwt zijn huis op een rots stevig in de grond verankerd , maar wie het wel hoort maar niet doet, bouwt zijn huis op los zand, niet bestand bij de geringste storm of tegenslag . Amen

